

JAK ZADBAĆ O BEZPIECZEŃSTWO PRAWNE osoby z chorobą otępienną?

Grochowska 312, Warszawa

zaburzeniapamieci.pl

224 411 104

problematiczne ZDARZENIA

Zablokowane konto bankowe przez kilkukrotne wpisanie błędnego PIN-u, „lichwiarska” umowa kredytowa, piąty zakupiony sprzęt o takiej samej funkcjonalności, niespodziewane wezwanie do sądu, zaadresowane na naszego bliskiego cierpiącego na demencję... To tylko przykładowe sytuacje z udziałem osób z chorobą otępienną. Jakie rozwiązania mogą pomóc w zabezpieczeniu ich prawnych interesów na wypadek tego rodzaju problematycznych zdarzeń?

(NIE)PRZEWIDZIANE SYTUACJE Z ŻYCIA WZIĘTE

Życie osób z chorobą otępienną stopniowo się zmienia i może owocować w nietypowe sytuacje czy działania, których wcześniej by się nie podjęły. Niektóre z nich mogą jedynie nieco nas zaskoczyć, inne jednak wiązać się z długofalowymi i dotkliwymi skutkami. Spójrzmy na kilka przykładów. Bliski wycofał z banku całe oszczędności, które miały zapewnić mu bezpieczeństwo finansowe i nie pamięta, co z nimi zrobić. W jego domu spotykamy obce osoby twierdzące, że na mocy darowizny od niego, teraz to ich mieszkanie. Gdy karetka przyjechała do chorego, np. w związku z jego dusznościami, ratownicy zapytali o zgodę na hospitalizację (są do tego zobowiązani, jeśli nie jest to sytuacja stwarzająca bezpośrednie zagrożenie dla życia), której bliski nie wyraził. Po fakcie okazało się, że przechodził udar, a zaniechanie pilnej pomocy spowodowało niebezpieczne konsekwencje.

Wachlarz podobnych sytuacji z udziałem osób chorych na demencję może być bardzo szeroki. Choć trudno przewidzieć je wszystkie, warto zabezpieczyć się przed ewentualnymi nieprzyjemnymi konsekwencjami takich zdarzeń i działań. Pomóc mogą w tym prawne rozwiązania, które należy dostosować do stanu chorego.

PEŁNOMOCNICTWO OD CHOREGO NA DEMENCJĘ

Pierwszym narzędziem pomagającym zabezpieczyć prawne interesy chorego jest pełnomocnictwo. Polega ono na tym, że wskazana osoba zyskuje prawo do podejmowania w imieniu bliskiego określonych czynności. Upoważnienie może dotyczyć np. wyrażenia zgody na hospitalizację i decydowania o leczeniu, reprezentowania w instytucjach takich jak chociażby banki, ZUS,

spółdzielnie mieszkaniowe, sądy, ale i takiego zakresu jak zbywanie nieruchomości czy podejmowanie czynności mających na celu anulowanie transakcji kupna i sprzedaży.

Warto dokładnie zastanowić się, w jakich sytuacjach w przyszłości pełnomocnictwo może być potrzebne, a następnie wymienić w dokumencie ich szczegółowy zakres. W jego określeniu może też pomóc notariusz. To właśnie przez niego sporządzane jest pełnomocnictwo w formie aktu notarialnego, który podpisuje chory. Zastosowanie tej formy prawnej dobrze skonsultować z innymi członkami rodziny, którzy będą zaangażowani w opiekę nad osobą z demencją, bo nie można wskazać dwóch pełnomocników do tej samej czynności. Warto pamiętać też, że w przypadku takiego upoważnienia chory zachowuje pełne prawo do reprezentowania siebie.

UBEZWŁASNO- WOLNIENIE

Jeżeli notariusz nie ma podstaw do tego, by stwierdzić, że stan chorego pozwala na to, by w pełni świadomie i samodzielnie podjął decyzję o udzieleniu pełnomocnictwa, rozwiązaniem pozwalającym na zabezpieczenie prawnych interesów chorego jest ubezwłasnowolnienie. Na jego mocy wyznaczany jest prawny opiekun (np. członek rodziny czy znajomy) osoby chorej, który może ją reprezentować w relacjach z otoczeniem zewnętrznym – zarówno w codziennych czynnościach, jak np. odbiór emerytury czy zgoda na hospitalizację, jak i chociażby w sądach czy innych instytucjach. Chory nie musi uczestniczyć w kontakcie z nimi, co oszczędza mu stresu i niepokoju. Co ważne – opiekun prawny ma też prawo do towarzyszenia bliskiemu w karetce pogotowia.

Procedurę ubezwłasnowolnienia przeprowadza się przed właściwym dla miejsca zamieszkania chorego cywilnym sądem okręgowym. Wzory dokumentów niezbędnych do rozpoczęcia sprawy (a także ich objaśnienia) można znaleźć na stronach internetowych sądów okręgowych. Gdy organ ten orzeknie ubezwłasnowolnienie, z urzędu kieruje do sądu rejonowego (właściwego dla miejsca zamieszkania chorej osoby) wniosek o ustanowienie opiekuna prawnego. Jako bliscy otrzymamy wówczas zawiadomienia przedstawiające kolejne kroki procedury.

Ubezwłasnowolnienie u niektórych osób wzbudza niepokój w obawie o przejęcie decyzyjności nad bliskim przez kogoś ze złymi intencjami lub o kradzież tożsamości. Warto więc wiedzieć, że opiekun jest objęty sądowym nadzorem, a jego swoboda jest ograniczona w zakresie czynności szczególnie istotnych dla funkcjonowania chorego (np. umieszczenie go w państwowej placówce całodobowej czy sprzedaż jego majątku). Decyzję o rozpoczęciu sprawy o ubezwłasnowolnienie również dobrze skonsultować w gronie bliskich, ponieważ prawnym opiekunem może być tylko jedna osoba – kluczowy jest więc jej odpowiedni wybór. Ewentualne spory o to, kto ma pełnić tę rolę, mogą wydłużyć cały proces (z kilku do nawet kilkunastu miesięcy), dostarczając niepotrzebnego stresu i niepokoju wszystkim zaangażowanym w sprawę.

BEZPIECZEŃSTWO NAJWAŻNIEJSZE

Decyzja o podjęciu kroków w kierunku uzyskania od bliskiej osoby pełnomocnictwa w pewnych zakresach lub ograniczenia jej decyzyjności może być trudna. Niejednokrotnie okazuje się jednak najlepszym sposobem na zadbanie o bezpieczeństwo chorego, chroniąc go się przed nieprzyjemnymi skutkami jego działań lub ułatwiając rozwiązanie nieprzewidzianych spraw i oszczędzając niepotrzebny stres.